

per qui signa aquestes ratlles, hi hem d'esmentar l'estudiosa de la literatura popular Ester Limorti, el dialectòleg Vicent Beltran, de la Universitat d'Alacant, l'especialista en comunicació audiovisual Alba Montoya, i el director de cinema i pare de la idea, Fran Ruvira. A més, hi han col·laborat amb l'aportació de fotografies artístiques Evarist Albert i Miquel Mira, i amb la correcció de textos, Josep Maria Mestres. També cal fer esment de les contribucions especials de Pilar Pérez (receptes i fotografies), Consuelo Escudero (informació sociolingüística) i Àngel Custodio Navarro (situació jurídica). L'exposició es compon d'una sèrie de panells informatius i quaderns auxiliars, amb profusió de textos i il·lustracions, sobre geografia, història, demografia, llengua, estatus jurídic, cultura popular i altres aspectes relacionats amb el coneixement del Carxe com a territori de llengua catalana inserit dins una zona oficialment castellanoparlant (Múrcia). Els panells i els quaderns es completen amb material audiovisual: enregistraments en àudio de rondalles populars narrades per parlants del Carxe (que es poden sentir individualment amb auriculars) i dos enregistraments en vídeo, un en relació al centenari de la creació de la Secció Filològica de l'Institut d'Estudis Catalans (1911-2011), que es va celebrar el mateix any que s'inaugurava l'exposició, i un altre que conté uns fragments d'interès etnolingüístic de la pel·lícula *Orson West*. La qualitat de tot aquest material ha requerit un cofinançament, en el qual han col·laborat la Universitat d'Alacant, el Centre de Promoció de la Cultura Popular i Tradicional Catalana, la Filmoteca de Catalunya, l'Obra Social de «la Caixa» i la Fundació Lluís Carulla. Per això, l'esforç esmerçat ha de continuar donant els seus fruits perquè l'exposició no ha perdut actualitat i encara és desconeguda a la major part dels Països Catalans.

Brauli MONTOYA ABAT
Universitat d'Alacant

2012, Any Joan Fuster. — Havent transcorregut vint anys des de la mort de l'escriptor Joan Fuster, hom pot constatar que l'impacte que va deixar la seva obra damunt la societat valenciana hi continua vigorós i ple d'actualitat. En concret, al cap de cinquanta anys de la publicació de *Nosaltres els valencians*, aquest assaig fusterià no perd les seves condicions d'obra capital que va provocar una sotragada damunt els paràmetres que circulaven per comprendre i interpretar la realitat valenciana i, per extensió, el fenomen de la catalanitat, al qual fenomen, per cert, va fer una contribució difícil de superar. Així doncs, en homenatge a l'esdeveniment que constituï la publicació de *Nosaltres els valencians*, la primavera de 1962 per part d'Edicions 62, i alhora com a invitació a mantenir oberta a la lectura i al debat la vasta producció literària del pensador de Sueca, l'any 2012 fou declarat Any Joan Fuster.

I a fe que l'efemèride fou commemorada en termes que podem considerar admirables, mitjançant actes de naturalesa ben variada, amb la participació de sectors socials força diversificats i que, en definitiva, van durar l'any sencer i van estendre's arreu de les comarques valencianes, de l'àmbit catalanoparlant, si més no. Naturalment, l'Any Fuster es projectà també fora del País Valencià. La vasta programació de l'any comprengué actes acadèmics (conferències, taules rodones i presentació de llibres, per esmentar-ne alguns de significatius), iniciatives de dinamització cultural (concerts, trobades d'escriptors, maratons de lectura o projecció del documental *Ser Joan Fuster*), l'exposició monogràfica sobre l'homenatjat, publicacions, etc.

L'Any Fuster obria les portes a la Universitat de València el 16 de febrer, en una sessió que hi organitzà la Càtedra Fuster i que constava d'una taula rodona sobre els 50 anys de *Nosaltres els valencians* (coordinada pel professor Ferran Carbó, hi participaren els professors Joaquim Molas, Antoni Furió i Vicent Pitarch) i de la inauguració de l'exposició «Joan Fuster. *Nosaltres els valencians*. 1962-2012», comissionada per Francesc Pérez i Moragón. Posteriorment, l'exposició va continuar visitant diversos municipis, com ara Ontinyent, Castelló de la Plana, Sueca o Barcelona.

El programa inaugural es cloïa amb el concert «Música a l'entorn de Joan Fuster», en col·laboració amb l'Aula de Música de la Universitat de València.

El mateix mes de febrer, el Centre Excursionista de Castelló celebrava a Montserrat la 43a Renovació de la Flama de la llengua catalana, en l'acte acadèmic de la qual Vicent Partal hi dissertà sobre «50 anys de *Nosaltres els valencians*», alhora que a Sueca hi havia la trobada d'escriptors de la Ribera, la Safor i l'Horta en homenatge a l'obra fusteriana emblemàtica.

Segurament, el punt àlgid de l'Any Fuster va produir-se al voltant del 25 d'abril. Els actes commemoratius havien començat a l'Espai País Valencià, de Barcelona, mitjançant les Jornades valencianes, dedicades a *Nosaltres els valencians*. Per la seva banda, Ontinyent programà la sessió de lectura fusteriana, una iniciativa que es reproduiria a Vinaròs i que, per cert, havia estat precedida per la marató lectora de la Societat Cultural el Micalet, de València, també en homenatge a l'obra fusteriana i dins l'Any de la paraula viva. El 25 d'abril, la plataforma cívica «Castelló per la llengua» muntava, al teatre del Raval, de Castelló de la Plana, l'espectacle «Homenatge a Joan Fuster. O ara o mai», que posteriorment seria traslladat a altres ciutats, com Vila-real, València (el Micalet) i Castalla. El mateix dia, el programa commemoratiu fou dens, sobretot a Sueca, mentre que al Centre Cultural Octubre, de València, hi tenia lloc l'homenatge que el moviment independentista (amb la participació de Josep Guia, Agustí Cerdà, Antoni Infante i Anna Oliver) retia a *Nosaltres els valencians*. No cal dir que durant la Fira del Llibre, de les diversitats localitats del país, l'obra fusteriana hi assolí un relleu especial.

L'efemèride també va propiciar noves publicacions. Per exemple, la Universitat de València, a més del catàleg de l'exposició, publicà les obres següents: l'estudi de diversos autors, *Joan Fuster i la música*; Pau Viciano, *De Llorente a Marx. Estudis sobre l'obra cívica de Joan Fuster*; Vicent Simbor, *Joan Fuster, el projecte de normalització del circuit literari*; i Josep Iborra, *Humanisme i nacionalisme en l'obra de Joan Fuster*. Per la seva banda, l'editorial Afers va publicar, a part del monogràfic de la seva revista *Afers*, sota el títol «*Nosaltres els valencians, 50 anys després (1962-2012)*», les obres de Ferran Archilés, *Una singularitat amarga. Joan Fuster i el relat de la identitat valenciana*, i de Xavier Serra, *La tertúlia de Joan Fuster*. Tres i Quatre va publicar, en commemoració dels cinquanta anys de l'obra fusteriana *El País Valencià*, el llibre de Joan Garí (amb fotografies de Joan Antoni Vicent), *Viatge pel meu país*. De l'editorial Proa és la publicació de l'obra de Vicent Sanchis, *Valencians, encara*. D'altra banda, la Universitat de Barcelona ha editat el volum, a cura d'Antoni Martí Monterde i Teresa Rosell i Nicolàs, *Joan Fuster. Figura de temps*. Finalment, també les revistes *L'Espill*, *Eines* i *Saó* van dedicar sengles monogràfics a l'efemèride valenciana, a la qual contribuí *El País* amb el «Quadern» del 26 d'abril. I, com a mostra dels nombrosos textos apareguts a la premsa periòdica, n'hi ha prou amb l'esment de l'article de Toni Mollà, «50 anys de *Nosaltres els valencians*» (*El Periòdic*, 1 de maig de 2012). Aquesta efectivitat editorial s'ha projectat dins l'any 2013, amb la publicació, per part de l'Ajuntament de Barcelona, amb la col·laboració de Vilaweb, del llibre de Martí Estruch, *Joan Fuster i Barcelona*. La Universitat de València també ha publicat, l'any 2013, *Sobre Nosaltres els valencians*, a cura de F. Carbó i F. Pérez.

No podem passar per alt la contribució que ha fet la Xarxa Vives a l'Any Joan Fuster. A més del protagonisme que hi assolí la Universitat de València (als seus actes esmentats cal afegir-hi la IX Jornada Joan Fuster sobre *Nosaltres els valencians*, amb la participació d'Agustí Colomines, Maria José Badenas, F. Pérez, Manuel Alcaraz i F. Archilés), hi ha les iniciatives dutes a terme per la Universitat de Barcelona (simposi internacional «Joan Fuster. Figura de Temps», editat), per la Universitat Rovira i Virgili (Xavier Ferré, «50 anys de *Nosaltres els valencians*: aportacions i projecte»), per la Universitat Jaume I (Vicent Salvador, «Joan Fuster, l'escriptor»); taula rodona «Nosaltres, els valencians de futur», amb Josep V. Boira, Artur Aparici i V. Pitarch), per la Universitat Ramon Llull (jornada «Joan Fuster, periodista») o per la Universitat Miguel Hernández, amb l'ex-

posició col·lectiva de poesia experimental «Nosaltres els fusterians», que posteriorment ha estat traslladada a les universitats Rovira i Virgili, Pompeu Fabra, de Lleida i Perpinyà Via Domitia.

Fou memorable, així mateix, la participació en l'Any Joan Fuster de la Universitat Catalana d'Estiu (F. Archilés, Adrià Martí, M. Estruch i Jordi Sales), d'Òmnium Cultural (Vicent Sanchis i Enric Sòria) i de l'Institut d'Estudis Catalans, en una sessió solemne compartida amb la Institució de les Lletres Catalanes i amb les intervencions de Joan F. Mira, V. Sanchis, Víctor Gómez Labrado i Romà Escalas. I, donat que no hi ha possibilitat de citar les entitats que celebraren l'efemèride, n'esmentem, a tall de mostra, el Centre de Cultura Valenciana i l'Institut d'Estudis de la Vall d'Albaida.

Finalment, cal considerar memorable la presència i el ressò que assolí l'Any Joan Fuster arreu dels circuits de la xarxa de comunicació digital, en representació dels quals deixem ací testimoni de la piulada massiva amb l'etiqueta #nosaltres, que va potenciar Vilaweb, el 12 de maig, dia de l'aniversari de la publicació de *Nosaltres els valencians*.

Vicent PITARCH
Institut d'Estudis Catalans

Programa formativo de la Academia de la Llingua Asturiana. Universidad Asturiana de Branu (UABRA) (Cangas del Narcea, del 30 de julio al 10 de agosto 2012). — La tercera edició de la *Universidad Asturiana de Branu* (UABRA), iniciativa conjunta de la ALLA, la Universidad de Uviéu y el Ayto. de Cangas del Narcea, desarrolló sus actividades en la villa de Cangas (sede oficial de la UABRA), que acogió al profesorado y a los 150 alumnos y alumnas matriculados en los siete cursos ofertados, que fueron: *Elemental* y *Avanzáu de Llingua Asturiana*, *Curso de Capacitación en gallego-asturiano (II Fase)* y *Cursos d'Afondamientu Cultural y Llingüísticu*. Estos incluyeron: «Capacitación pa la traducción al asturianu»; «Internet y escuela: nuevas aplicaciones socioeducativas»; «Ecoloxía y Mediu ambiente n'Asturies»; «Cantares, bailes ya instrumentos musicales asturianos». Todos ellos son, además, cursos de Formación del profesorado, al estar acreditada la ALLA por el Principado de Asturias como Entidad Formadora.

Acompañaron a las labores lectivas una serie de actividades complementarias: la mesa redonda «Un averamientu a la lliteratura asturiana de güei», con participación de escritores en lengua asturiana; las conferencias «La política de patrimoni n'Asturies» (Ana Fernández García, profesora titular del Departamento de Historia del Arte y Musicología de la Universidad de Uviéu); «Economía y futuru n'Asturies» (José Alba Alonso, profesor titular del Departamento de Economía Aplicada de la Universidad de Uviéu); «Asturies ¿paraísu natural?» (Carlos Lastra López, profesor titular del Departamento de Biología de Organismos y Sistemas de la Universidad de Uviéu). Asimismo hubo dos actuaciones musicales, de Marisa Valle Roso y Héctor Braga, y estuvo abierta al público en la Sala de Exposiciones de la Casa de Cultura de Cangas la muestra «Universidad d'Uviéu, Extensión Universitaria y olimpismu» organizada por la Universidad con motivo del año olímpico y en recuerdo de los tres profesores (Aniceto Sela, Adolfo Posada y Adolfo Álvarez-Buylla) que habían asistido al Congreso Internacional Atlético de París en 1894, iniciativa de Pierre de Coubertin que supuso el inicio de los modernos JJOO.

La entrega de títulos, que clausuró oficialmente esta tercera edición de la UABRA, se celebró el 14 de setiembre en el Paraninfo del edificio histórico de la Universidad, presidiendo la sesión el rector y la consejera de Educación y Cultura, que cerraron el acto con intervenciones en asturiano.

Pilar FIDALGO PRAVIA
Academia de la Llingua Asturiana